

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

עם נבחרת וולס במרשח שבו פתחו תוצאה של 2:0.
בשער הגליון: סניגורו של מלכאל גרינוואלד, קרד שטאל
תמיר.

גליון "העולם הזה", שראה את השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא בכתבת-שער תחת הכותרת "קיצו של המשיח", סיספור הדרך שהוליכה את כיתה המשיח העליון לפסיקתו במשיח קספטר, על דעת הרוח ורשת המשיח — למרות מותו של הדיק קספטר, שנרצח כדור הכדור המשיח. מדור הספורט הביא כתבת ענק תחת הכותרת "הדרקון האדום אינו מופלגת כה נוראה" שבו סיפור חוויותיהם של שישה מתוך 11 כוכבי נבחרת ישראל בכדורגל, שהתמודדו

פרשת "זרוק אותו לכלבים" * התנכלות לחופש

העיתונות * פרק מההיסטוריה האלימה של לבנון

"העולם הזה": 1958
תאריך: 22.1.1958

אם ייתגשם צעד ראשון זה, הסביר, יוכלו להצטרף לאיחוד הפרו-מערבי גם מדינות כמו לוב, סעודיה ועיראק. אך נשיא לבנון לא מיהר להשיב לי הצעה. הוא היה עסוק בתיכנון השמירה על השלום בארצו. לפי כל הסימנים תהיה זו משימה קשה מאוד, כי מעתה

"הדרך היחידה לרכך את החוק", אמרו, "היא לשתף פעולה עם המכניזם אותו". שוקן עמד על שלו. טען כי די בצנווה הקיימת וברגש האחריות של עורכי העיתונים, שלא יפרסמו דברים העלולים לגרום נזק למדינה, ואין צורך להניף על ראשם את שוט החוק. הוא איים אפילו כי פיצוץ אגודת העיתונאים ועזיבתה אם לא תתקבל הצעתו. גם איום זה לא הניח את השלישייה המפא"ית מעמדתה. שוקן עזב את הרשיבה בכעס. בחוץ, על המדרגות, ניגש אליו מיכאל אסף המזוקן והתנצל: "מה אנחנו יכולים לעשות? קיבלנו הוראה מפורשת".

לבנון

שלום לך, שלווה

הארץ ההררית הקטנה והיפה, מצפון לישראל, איבדה מזה כמה חודשים את שלווה המפורסמת. מזה עשר שנים הצי ליחו רק מאורעות מעטים מאוד להפריע את שגרת השיגוש של סחורי לבנון, המשמנים מסחרהמערב של חצי העולם הערבי. ובניגוד לבירות מרחביות אחרות, שולטים בבירות הבנקאים היבואנים, לא הפוליטיקאים המקצועיים.

אולם מאז התהדקה ההשפעה הסובייטית על סוריה ומצרים, החלו סידריהחיים ברפובליקה הנוצרית* להתערער. מישו נסח לרצוח את הנשיא כמיל שמעון, גשרים ותחנות-כוח חובלו, נשק סורי החל זורם בכמויות מדאגות אל פנים הארץ, פצצה הונחה ליד ביתו של שריהחוף שארל מאליק.

בכל הפרעות הללו היתה כוונה אחת: להגיא את הנשיא שמעון מלבקש להיבחר בפעם נוספת. וכמיל שמעון הוא אדם השריד לגוש-המערבי בכל נימי נפשו.

איחוד נגד איחוד. לפי החוקה הלבנונית, לא יוכל כמיל שמעון להגיש את מועמדותו לתקופת כהונה נוספת. אם ירצה לעשות זאת, יהיה עליו להעביר תחילה חוק יחיד בבית-הנבחרים — דבר שלא יהיה, מן הסתם קשה במיוחד. סוכני סוריה ומצרים, שראו בלבנון מיבצר של ההשפעה האמריקאית בעולם הערבי, חששו שאם ייבחר שמעון מחדש, לא תשתנה המדיניות הלבנונית הנוכחית. כדי לערער את שילטונו של שמעון היו מוכנים ככל — אפילו לשלוח פידאיון לישראל מכיוון הגבול הלבנוני.

אוייב אחר של האיחוד הפדראלי הלבנוני-סורי, חוסיין מלך ירדן, ראה כי פעולות הטרור בפנים לבנון הוזמנות ליטול יוזמה פעילה נגד קאהיר ומשק. לפני שבועיים פנה אל הנשיא שמעון, הציע לו איחוד פדראלי בין לבנון וירדן.

* 70 אלף נוצרים, לעומת 500 אלף מוסלמים ו-80 אלף דרוזים.

מרדכי גורק, בהציעו לכנסת לדון כי מתן עיטורים, "ראשהממשלה מקבל כי הכרה ובתורה עיטורים מחוץ-לארץ, והוא צריך להביע תודתו באותה דרך".

ראשהממשלה דוד בן-גוריון, בתשובה להצעתו של גורק, "אם נהיג אצלנו עיטורים, יתחילו עסקים ויתחילו רינונים על כל דבר שניתן".

ח"כ מפא"י ישראל גורי, בהביע את דעתו על המרגנים על שנת העשור: "למה אתם חושבים שזה מיותר — האם בכל שנה מייסדים את מדינת-ישראל?"

מנגנון החושך כבר חטף את אחד מכתבינו. העיתונות היומית, בתוספת תחנת השידור של מפא"י, התגייסה כבר כמה פעמים נגדו במערכת-הסתה מאורגנת וטוטאלית.

אולם מה שקורה עתה הוא יותר מזה. זו הפעם הראשונה מפגינה הצמרת הריימת קבל עם ועדה שהיא רואה בשביר עון זה את האוייב העיקרי שלה בארץ. שהיא פוחדת מפניו יותר מאשר מפני כל המפלגות, כל המחנות וכל האיר-גונים גם יחד.

המעמד החגיגי לכבוד מחזה זה, ש-מרבית עיתונות ישראל התקוממה נגד מגמותיו הרודניות והטירוריסטיות, הוא רק גולת הכותרת. יש להוסיף עליה את העובדה שראשהממשלה הפיל ממשלה והרכיבה מחדש מתוך מגמה יחידה ל-חוקק חוק-עיתונות, שיאפשר לסגור עיתון זה (שהרי אין הוא מעוניין לסגור את הארץ או את הערבי). חוק חדש שמגמתו היא לשלול מחברי וממני את הזכות לערוך עיתון.

הבה נהיה צנועים. אמנם השתדלנו במשך שבע שנים ארוכות לגלות את האמת, להקיע את השחיתות במסודות הציבור, למתוח ביקורת על גדוליההמיישר, לחשוף את הפעילות האפלה של מנגנוניההחושך ולהתריע נגד הדיקטטורה הוחלת בארץ. השקענו בכך את מיטב כוחנו הדל, אך איני חושב שמאמינו הספיקו.

על כן איני בטוח שאנו זכאים באמת לכל הכבוד הזה, אשר יריבנו שופעים עלינו עתה. אולם נשתדל להיות ראויים לו.

לוי שטיין

עיתונות

"קיבלנו הוראה..."

על הסעות המרפדות של חדרהעורכים המהודר בבית-סוקולוב בתל-אביב, הסבו השבוע עורכי העיתונות היומית בישראל, על סדר יומם עמדה שאלת חוק-העיתונות, שבן-גוריון עומד להציעו לכנסת.

"מה אתם חושבים לעשות נגד חוק זה?" שאל גרשום שוקן, עורכו של הארץ. הוא תבע מחבריו לארגן מסע-הרתעה למניעת קבלת החוק, המתנכל לחופש-העיתונות. אולם הוא נחקל בקיר אטום.

ממולו ישבו חיים שורר, מיכאל אסף ודן פינס, שלושת אנשי דבר, הלוכשים את אדרות דבר, אל"ים ואומר. הם התנגדו לכל שמץ של מסע אנטי-ביגיסטי.

אנשים

סדרניהכנסת, שנימנמו על כיסאור חיהם במסדרונות הכנסת בשבוע האחרון, קפצו מקומותיהם לשמע צעקות מחרירות שבקעו מאחד החודרים. התברר כי הצעקות בקעו מהחדר בו יושבת ועדת-הכספים, שם הרעיש ח"כ מפא"י אברהם הרצפלד עולמות בשאגו: "די, נאם לי מן הסדרים האלה! תשע שנים אני סובל ומבליג. איני מסוגל עוד לשבת בדיונים תקציביים כמו גולם!"

ח"כ המורחי (מפד"ל — כיום)

השבוע ניתנה למערכת העולם הזה מח"מאה שרק מעטים העיתונים בעולם שזכו לה.

באולם הבימה בתל-אביב התכנסו רוב חברי ממשלת-ישראל בהנהגתו האישית של ראשהממשלה דוד בן-גוריון, יחד עם שמנה וסלתה של צמרת המישטר המפלגתי, מוכיר מפא"י, ראשי ההסתדרות, ספקדי המישטר ומנגנון-החושך ב-תוספת רבים ממלחכיפינכחם, במעמד ציבורי רבירושם שהיה לו מטרה אחת ויחידה: לערוך הסגנה נגד העולם הזה. בן-גוריון הזמין אישית את חברי ה-ממשלה להצגה זו, שהועמדה לפנייהם כמעמד רשמי מחייב. מי יודע מה יקרה לנציגי מפ"ם והדתים על היעדרם?

במרכז המעמד עמד מחזה, שאף לאיש מן הנוכחים לא היה לו ספק על כוונת כותבו ושולחיו — הסתה גלויה ובלתי-מוסרית למעשי אלימות נגד עורכי שבו-עון זה. רמתו של מחזה זה, לדעת כל המבקרים הידועים, היא מתחת לאפס. אך מדי פעם סרצו הנוכחים, בהדרכת המארגנים, במחאות-כפיים רשמיות גם באמצע ההצגה, כאשר דובר ברורות על הצורך לשבור את ידינו, לרוצץ את ראשינו, לשבור את עצמותינו, וכו'.

ראשהממשלה, שישב בשורה הראשונה, דאג לכך שהגבתו האישית לא תי-שאר סמיה. תוך כדי שכיבה למחצה בכיסאו, הרים את ידיו מעל לראשו ו-מחא כפיים לעיני נאמניו.

איני סבור כי היתה אי-פעם בארץ

אחד החוק
בית הקול

ענת ביותר על הצגת זרוק אותו לכלבים ועל חסע צמרת-השילטון סביב מחזה זה, פורסמה בסורו האיש של קישון במעריב.

הפגנה אדירה כזאת של השילטון, על כל שלוחותיו, נגד גורם ציבורי כלשהו, העובדה שהפעם אין המדובר אפילו כי מופלגה יריבה או בטיעה בכנסת, ואף לא באירגון-המונים או בצבא פרטי, אלא כי קומץ אנשים חטרי כל עורף ציבורי מאורגן, אך מוסיפה מישקל לחזיון יחיד במינו זה.

ראשהממשלה כבר הואיל בטובו כמה פעמים להשמיץ אותי ואת חברי מעל בימת הכנסת. פקודיו כבר שברו לי פעם את שתי ידי, בנסיבות הדומות עד לי-הפליא לאלה המתוארים עתה במחזה.

שוער חודרוב

קולט כוור מראשו של כוכב-הכדורגל ג'ון צ'ארלס, גדול שחקני הכדורגל בעולם בסוף שנות החמישים, ששיחק בארץ בנבחרת וולס.

ועד לבחירות באביב יתפוצצו פצצות רבות בלבנון.

תיאטרון

מה הם אומרים

מעטים המחזות שהוצגו בארץ, שזכו בביקורת כה אחידה ומוחצת כ-זרוק אותו לכלבים" (ראה: קורא יקר), אשר הועלה השבוע על קרשי הבימה. העיתונות כולה — כולל מתנגדים מושבעים של העולם הזה — היתה מאוחדת בדעתה. לדוגמה:

● עזריה רפפורט ב"מעריב": "...מרום מאמצים להסביר ולהבהיר כל דבר, איבד המחזה כל ציביון אמנותי או תיאטרי טוב. הוא הפך לגיבוש של פער לות ודיבורים".

● אשר נהור ב"ידיעות אחרונות": "המחבר הוציא מתחת ידיו שאר-זה קלושה, וכדין שארזה — המחזה מופרז במופגל ונעדר אמת אמנותית. ה-סיום הוא חמקני, ונוסף לכך קורא ה-מחזה להפקרות של עשיית דין עצמית." "חיים גמזו ב"הארץ": "יש סכנה שחמומימוח שבקרב הצופים יראו את האגרוף כאמצעי פדגוגי נגד פירסומים שלא יהיו לפי טעמים".